

¹Л.В. Шумак, ORC ID: 0000-0002-5738-5744, аспірантка кафедри економіка будівництва;

¹Я.Ф. Локтіонова, ORC ID: 0000-0001-5634-4900;

канд. екон. наук, асистент кафедри економіки будівництва.

¹Київський національний університет будівництва та архітектури, м. Київ

АНАЛІЗ СИСТЕМИ ЦІНОУТВОРЕННЯ ПРОЕКТНИХ РОБІТ В РЯДІ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Анотація. У статті наведено результати аналізу системи ціноутворення проектних робіт в ряді зарубіжних країн. Проаналізовано діючий механізм ціноутворення в різних країнах. Розглянуто основні методи визначення вартості проектних робіт та способи оплати професійних послуг фахівців в практиці ряду зарубіжних країн. Наведені приклади діючих документів ряду зарубіжних країн щодо визначення вартості проектних робіт для будівництва, в яких застосовані різні методи ціноутворення. Міжнародна економічна криза в першу чергу позначається на будівельній галузі, де акумулюються інвестиції. Однією з основних завдань, що стоять перед економікою України та вимагає серйозного осмислення, є здійснення заходів, спрямованих на стабілізацію роботи будівельних підприємств, в тому числі проектних підприємств.

Ключові слова: ціноутворення на проектні роботи, проектно-кошторисна документація, договірна ціна, методи визначення вартості проектних робіт.

Вступ. У статті розглядається і досліджується питання системи ціноутворення проектних робіт за період до 2020 року в ряді зарубіжних країн, а також методи і способи визначення кошторисної вартості проектування. Мета дослідження — вибір оптимальних методів розробки кошторисних нормативів на роботи з проектування. Необхідність перегляду порядку розробки нормативів та формування кошторисної вартості проектування, одна з основних задач. У статті проведено аналіз зарубіжного досвіду розробки нормативів і визначення кошторисної вартості проектування. В результаті проведеного аналізу складені зведені таблиці нормативних та методичних документів з визначення вартості будівельних та проектних робіт, що діють в деяких країнах далекого та ближнього зарубіжжя, сформовані висновки та пропозиції щодо методів розробки нормативів, методів визначення кошторисної вартості в будівництві при проектуванні. Для вирішення поставлених завдань, використаний структурно-функціональний підхід, який дозволяє на підставі досліджень зарубіжного досвіду формувати вартість проектування в будівництві. Він дозволяє сформулювати висновки та рекомендації щодо вибору нових методів розробки кошторисних нормативів на проектні роботи.

Постановка проблеми в загальному вигляді. На сучасному етапі розвитку будівельної галузі в рамках ринкових економічних відносин в країнах ближнього та далекого зарубіжжя питання співвідношення вартості проектування та альтернативних варіантів використання інвестиційного потенціалу є основним фактором при прийнятті рішення про інвестування в нові проекти та реконструкцію існуючого нерухомого майна. Широкий спектр параметрів виконання різного роду робіт, а також висока варіативність технологічного виконання порівнянних проектних рішень породжує неоднорідність структури ціноутворення в рамках, як конкретного проектування, так і в цілому по будівельній галузі різних країн. Проблема даного питання полягає в недовершеній взаємо-

дії держави та приватного сектора при розподілі відповідальності за процес ціноутворення проектних робіт. Будівництво та проектування у всьому світі регламентується системою норм, нормативних та методичних документів. Питання механізму ціноутворення вартості проектних робіт до сих пір не врегульоване на належному рівні. Дослідження вчених у всьому світі вказують на гостроту проблеми, що стоїть перед будівельною та проектною галузю.

Завдання і актуальність дослідження. Проаналізувавши ключові проблеми ціноутворення в проектуванні, необхідно насамперед розглянути існуючі методи визначення вартості проектних робіт в ряді зарубіжних країн на період до 2020 року і вдосконалити методичні рекомендації щодо визначення вартості на проектну продукцію на майбутнє. Питання економічної діяльності проектних підприємств неодноразово обговорювалося на різних міжнародних конференціях. Необхідність вивчення і розвитку ціноутворення проектних робіт в ряді зарубіжних країн дозволить зробити висновок щодо Української системи ціноутворення. Визначити оптимальний підхід до вирішення даного завдання, а тому є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вчені ближнього та далекого зарубіжжя займалися питаннями ціноутворення в галузі проектування в будівництві на протязі багатьох років. На прикладах діючих документів, ряд зарубіжних країн, щодо визначення вартості проектних робіт для будівництва, в яких застосовані різні методи ціноутворення, вчені намагалися знайти найвигідніші умови ціноутворення на проектні роботи. Визначити гранично точні ціни на стадії проектування за проектні роботи: [3; 5], та інші.

Предмет дослідження. У будівельній діяльності проектна документація займає особливе положення, оскільки без неї неможливо здійснити більшість будівельних робіт. Тому предметом дослідження є різні підходи до процесу методичного забезпечення сис-

теми ціноутворення та нормування проектування в будівництві на сучасному етапі різних країн світу.

Мета дослідження. Виявлення недосконалості і пошук шляхів поліпшення процесу бюджетування на проектні роботи з точки зору стратегічного розвитку будівельної галузі в рамках національної економіки, сприяли проаналізувати системи ціноутворення в будівельному секторі, зокрема в проектуванні в ряді зарубіжних країн.

Результати. На основі аналізу даних та власних висновків про принципи ціноутворення в проектуванні в різних країнах запропоновані методи підвищення ефективності організації складання проектно-кошторисної документації і визначення вартості будівництва на основі вищевказаних даних та супровідних документів.

Виклад основного матеріалу.

Будівництво — одна з основних складових економіки будь-якої держави, оскільки від стану справ у будівельній галузі багато в чому залежать успіхи економіки всієї країни, вирішення соціальних та економічних завдань. Економічний та технічний рівень майбутніх побудованих підприємств та споруд визначається ще на стадії проектування. До покращенню проектно-кошторисної справи, підвищенню якості проектно-кошторисної продукції призведе практичне вдосконалення планування нового господарського механізму. На стадії проектування вирішуються питання, пов'язані з економічною ефективністю капітальних вкладень, визначаються види продукції майбутніх підприємств, трудомісткість її виготовлення та собівартість. Вивчення та систематизація зарубіжного досвіду в області економіки будівництва, а саме в частині визначення вартості проектних робіт дозволить в подальшому можливе застосування в удосконаленні механізму ціноутворення в будівництві та проектуванні України. Сьогодні основним джерелом інформації є законодавчі та нормативні документи з питань визначення вартості будівництва та проектних робіт, а також Internet-ресурси. Вибір оптимальних методів розробки кошторисних нормативів на роботи з проектування та інженерно-вишуквальних робіт одна з основних цілей дослідження

вчених різних країн. А на практиці існують основні методи визначення вартості проектних робіт та способи оплати професійних послуг фахівців. Вони відображаються у відповідній контрактній документації, укладаються між Інвестором (Замовником) та керівником проектного підприємства: 1. Виплата обумовленої суми. 2. Відсоток від вартості будівельних робіт. 3. Оплата витрат плюс премія. 4. Методи розрахунку за вартістю окремих споруд. 5. Що повторюються споруди. Перераховані методи визначення розмірів вартості і форми оплати послуг проєктувальника використовуються окремо та в поєднанні один з одним в залежності від типу проекту та інших умов. Ці методи застосовуються в усіх країнах з розвинутою ринковою економікою в: США, Німеччині, Великобританії, Японії та ін. Однак в більшості країн є певна специфіка, обумовлена традиціями, формами державного регулювання та нагляду за будівництвом, масштабами інвестиційно-будівельних проектів та іншими особливостями кожної країни [6]. На думку істориків, своєю появою будівельні норми зобов'язані природної реакції влади на трагедії та людські жертви, що виникли в результаті стихійних лих, пожеж, обвалень будівель та споруд. А також паніки, якої супроводжуються екстремальні ситуації. У різних країнах сучасне будівельне законодавство має свої специфічні форми. В економічно розвинених країнах, спільною рисою будівельного законодавства є наявність в законодавстві трьох взаємопов'язаних компонентів — правового, адміністративного та технічного: 1. Правовий — статутним актом (або частіше за все сукупністю актів). Він закріплює принцип обов'язковості застосування двох інших компонентів будівельного законодавства. 2. Адміністративний компонент — містить норми адміністративного права, які встановлюють процедури виконання будівельного законодавства та заходи припинення порушень законодавства. 3. Технічний компонент національного будівельного законодавства економічно розвинених держав — будівельні норми і правила (будівельні кодекси). Нижче в таблиці № 1 наведено приклади діючих документів ряду зарубіжних країн щодо визначення вартості будівель-

Табл. 1. Нормативні та методичні документи з визначення вартості будівельних та проектних робіт, що діють в деяких країнах далекого та ближнього зарубіжжя

Найменування, шифр документа	Належність	Статус	Метод нормування	Примітка
КАНАДА				
Канадська комісія по будівельному та протипожежному кодексам [The Canadian Commission on Building and Fire Codes (CCBFC)]	Регулювання будівництва реалізується на рівні суб'єктів федерації. NBCC: Національною дослідницькою радою Канади. Як типовий	Реконсультації. Модельні кодекси. Не має юридичного статусу доти, поки не буде прийнятий юрисдикцією, яка регулює	Параметричне нормування-цільовий метод нормування (objective-based). Гібридні - поєднують в собі	Національний будівельний кодекс Канади [National Building Code of Canada (NBCC)]. Поточний опублікований в 2015 р і

Продовження таблиці 1.

- 1991р. [2; 5]	кодекс.	будівництво.	одночасно параметричні і розпорядчі вимоги.	оновлюється з 5-річним циклом. Наступне оповіщення почалося з 13 січня по 13 березня 2020р. Завершення було відкладено через covid-19. Оповіщення видання буде опубліковано в грудні 2021р. [2]
КИТАЙСЬКА ПАРОДІА РЕСПУБЛІКА (КНР)				
Закон про будівництво (The Construction Law 1998). Норми і правила (будівельні норми і правила) - Codes (building codes). [3]	Міністерство житла, міського і сільського будівництва КНР. Будівельні норми і правила не посилаються на стандарти, а безпосередньо їх інкорпорує. Національний орган зі стандартизації SAC (Адміністрація стандартизації Китаю).	Модельні норми і правила. Виключно обов'язковий характер. Існують парівні з обов'язковими стандартами (mandatory standards) в розвиток вимог законів (construction law). Місцева влада має право модифікувати обов'язкові вимоги.	Об'єкт нормування Більше 800 будівельних норм і правил та обов'язкових стандартів: 48 кодексів і 25 обов'язкових стандартів.	Обов'язкові вимоги містять (виняток модельних норм і правил, вимоги яких стають обов'язковими тільки після їх імплементації на національному або місцевому рівні).
Гонконг, САР (спеціальний адміністративний район) КНР				
Будівельних норм і правил фактично немає. [3]	Виконання вимог місцевих постанов (ordinances) забезпечують зведення правил (codes of practice). Розробляє будівельний департамент.	Застосовуються парівні зі стандартами, переважно запозиченими з інших держав і наднаціональних об'єднань.		Складіння правил і стандарти в основному носять добровільний характер, проте порушення постанов тягне за собою кримінальну відповідальність.

Продовження таблиці 1.

НОВА ЗЕЛАНДІЯ				
Посібник до нового будівельного кодексу Нової Зеландії і схвалені документи [The New Zealand Building Code Handbook and Approved Documents]. Регламент про будівельні норми та правила від 1992р-2005р скасований, крім статті 3 і Будівельний кодекс [Building Code] [BR1992]. Будівельний акт №72от 24.08.2004г. Закон про будівництво (Building Act 2004) Будівельний кодекс (NZBC). [3]	Управління будівельної індустрії [Building Industry Authority (BIA)] 1992р. На зміну прийшов 2004р Департамент у справах житлового і цивільного будівництва [Department of Building and Housing (DBH)] - установа центральною виконавчою владою країни.	Обов'язкове застосування. Будівельні норми та правила утворюють самостійний тип документа, який одночасно є додатком до підзаконного акту.	Параметричне нормування.	Виконання вимог будівельних норм і правил забезпечують посібники, відступу від яких, в свою чергу, можливі, але потребують доведення.
ВЕЛИКА БРИТАНІЯ				
Будівельне законодавство. Building Act (Закон про будівництво) - основний регулюючий законодавчий документ. Затверджуються нормативно - правові акти, включаючи регулюють обов'язкове застосування будівельних норм і правил. [1; 3]	Перевага надається суб'єктам Об'єднаного Королівства. Рада по нормуванню в будівельному секторі (BRAC). Затверджує - уряд Великобританії.	Використовуват и в обов'язковому порядку для проектування об'єктів, що споруджуються за рахунок державного бюджету.	Параметричне нормування.	Типова структура, що складається з двох компонентів: -статутний акт (будівельний акт-закон); -статутний регламент (будівельний регламент-регламент).

Продовження таблиці 1.

АНГЛІЯ ТА ОБ'ЄДИНАНЕ КОРОЛІВСТВО УЕЛЬС				
Закопи про будівництво Будівельні акти [Building Act від 1984]. Building Act (Закон про будівництво) - основний регулюючий законодавчий документ. Затверджуються нормативно - правові акти, що регулюють обов'язкове застосування будівельних норм і правил. [1; 3]	Будівельні акти, де вказана посадова особа виконавчого органу державної влади вповноважена розробляти і випускати будівельні регламенти [Building Regulations]. Рада по нормуванню в будівельному секторі (BRAC). Затверджує - уряд Великобританії.	Уряд Великобританії (у Вестмінстері) відповідає за відповідне законодавство і адміністрацію в Англії. Уряд Уельсу (на Кардіфф) - відповідальний орган в Уельсі. Затверджені документи - юридично не обов'язкові. Вони представляють очікування Державного секретаря щодо мінімальних відповідних стандартів, необхідних для дотримання Державних будівельних норм, загальних методів і матеріалів, використовуваних для їх досягнення.	Параметричне нормування.	Викладено будівельні норми і правила. Building regulations 2010 року (Будівельні норми 2010) - основоположні вимоги до будівель і споруд, які повинні бути виконані на стадії проектування, будівництва і експлуатації.
ШОТЛАНДІЯ				
Закони про будівництво Будівельні акти [Building (Scotland) Act від 2003]. [1; 3]	Будівельні акти, де вказана посадова особа виконавчого органу державної влади вповноважена розробляти і випускати будівельні регламенти.	Уряд Шотландії (в Единбурзі) відповідає за проблему в Шотландії, а виконавча влада Північної Ірландії (в Белфасті) несе відповідальність в межах своєї юрисдикції.	Параметричне нормування.	Викладено будівельні норми і правила.

Продовження таблиці 1.

ПІВНІЧНА ІРЛАНДІЯ (Ольстер)				
Закони про будівництво Будівельні акти [Building Control Act від 1990]. Building Act (Закон про будівництво) - основний регулюючий законодавчий документ. Затверджуються нормативно - правові акти, включаючи регулюють обов'язкове застосування будівельних норм і правил. [1; 3]	Будівельні акти, що уповноважують посадову особу виконавчого органу державної влади розробляти та випускати будівельні регламенти.		Параметричне нормування.	Викладено будівельні норми і правила.
ЯПОНІЯ				
Закон Японії про будівельне нормування [Building Standard Law of Japan (BSL)] 1998р. Виконавче розпорядження про дотримання Закону про будівельне нормування (BSLEO) [5; 7] 2000р нові норми сейсмічного проєктування.	Парламент країни. Міністерство землеустрою, інфраструктури, транспорту та туризму (MLIT) несе відповідальність за підтримання Закону Японії про будівельне нормування в актуальному стані. Затверджує уряд Японії.	Застосування обов'язково повсюдно на всій території країни.	Параметричний будівельний кодекс. Нормативні положення розкидані по різних нормативних документах різного рівня. Параметричний підхід до проєктування будівель з урахуванням сейсмічних впливів.	Закон про будівельне нормування містить цілі і функціональні вимоги. Застосування стандартів: Японські промислові стандарти [Japanese Industrial Standards] і Японські агропромислові стандарти [Japanese Agricultural Standards].

Продовження таблиці 1.

РЕСПУБЛІКА КАЗАХСТАН				
Збірник цін на проектні роботи для будівництва. РДС РК 8.02-03-2002р.	Комітет у справах будівництва та житлово-комунального господарства Міністерства індустрії та інфраструктурно го розвитку РК (Комітет) Затверджує - комітет.	Норматив обов'язкового (для держзамовлення) застосування. Норматив обов'язкового застосування: технічні регламенти; будівельні норми; СНиП. Добровільного застосування: зведення правил; стандарти; посібники.	Визначення базових цін.	Аналогічно Довідникам базових цін, що діють в Росії.
Форма З-П		Застосовується при відсутності даних в Збірниках базових цін.	Вартість на основі трудовитрат на окремі види проектних робіт.	
Збірник норм на проектні роботи для будівництва. РДС РК 8.02-03-2011р. [4]	Агентство Республіки Казахстан у справах будівництва і житлово-комунального господарства.	Норматив обов'язкового (для держзамовлення) застосування.	Вартість проєктування на основі норм трудовитрат.	Вартість розробки проєктно-конструкторської документації визначається на підставі норм витрат праці на розробку проєкту, зазначеної у відповідному розділі Збірника.
2 В Республіці Казахстан запланований в найближчі роки перехід до збірників, які базуються на нормах витрат праці на розробку проєктної документації.				
КИРГИЗЬКА РЕСПУБЛІКА				
Збірник цін на проектні роботи для будівництва. Нормативна документація в будівництві Будівельні норми та правила Киргизької Республіки	Державне агентство архітектури, будівництва та житлово-комунального господарства при Уряді КР (Держбуд КР) Затверджує - Держбуд КР	Норматив обов'язкового застосування: технічні регламенти; будівельні норми; СНиП. Добровільного застосування: зведення правил; стандарти; посібники.	Ціни на проектні роботи для будівництва розроблені виходячи з основних показників проєктованих об'єктів: потужності, протяжності,	Вартість проєктних та вишукувальних робіт для будівництва визначається на основі довідників базових цін з використанням індексів зміни вартості

Продовження таблиці 1.

Система кошторисних нормативних документів. [3]			місткості, площі та ін.	проектних та випускувальних робіт (затверджених в установленому порядку) та включається до граф 7 та 8 зведеного кошторисного розрахунку.

них та проектних робіт для будівництва, в яких застосовані різні методи ціноутворення [6].

Будівельні норми та правила це своєрідний каталог людського досвіду щодо забезпечення безпеки нерухомих об'єктів, який отриманий емпіричним шляхом в процесі будівництва та експлуатації об'єктів. Сучасні будівельні норми та правила містять, перевірені науковими дослідженнями та багаторічним практичним досвідом, вимоги до будівель та споруд. У сучасній практиці будівельного нормування використовуються два основні методи — розпорядчий та параметричний. Для кожної країни в таблиці дано опис правової системи, розглянуті особливості будівельного законодавства, проведений аналіз окремих компонентів будівельних норм. Слід констатувати, що всі документи, що регулюють методи ціноутворення в розвинених зарубіжних країнах, носять статус рекомендацій при формуванні договірних цін контрактів на проектні роботи. Важливим елементом інформаційного забезпечення ціноутворення проектування в провідних зарубіжних країнах є регулярний моніторинг поточних цін на будівельні проекти, який здійснюється, як правило, статистичними органами цих країн. За результатами такого моніторингу регулярно (щоквартально та щорічно) випускаються відповідні документи (бюлетені, збірники) із зазначенням вартості виконаних контрактів, як на проектування, так і на будівництво об'єктів державних та приватних інвестицій.

Огляд та узагальнення зарубіжного досвіду свідчить про наявність як негативних, так і позитивних моментів в будівельній галузі, які слід розглянути та застосувати, а також про окремі напрямки для вдосконалення роботи наших українських проєктувальників. Аналізуючи та розглядаючи тему дослідження на прикладі ряду країн необхідно відзначити, що: 1. Нормативна документація в будівництві Туреччини розвивалася деякий період часу на

основі стандартів Федеральної республіки Німеччини. Цей факт свідчить про відсутність власних нормативних напрацювань та методик, а також про тенденції розвитку галузі на прикладі інших країн. 2. На прикладі Бельгії можна сказати про створення організації SECO — незалежна установа технічного контролю Бельгії. В її об'єднання входить перевірка якості проектів та інспекція будівельних робіт на місці, в тому числі і цінкових параметрів вартості будівництва. SECO підтримує тісні зв'язки з університетами, де досліджуються та розробляються кошторисні нормативи, але не має жодної лабораторії, які могли систематизувати трудовитрати на проектній стадії [6].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проаналізувавши досвід провідних зарубіжних країн, можна зробити висновок про перегляд підходу до системи нормування, про необхідність "осучаснення" українських нормативних документів та технічних регламентів у будівельній галузі. Від якості проектної документації, перш за все, залежить безпека життєдіяльності, а розмір фінансування — від стану кошторисно- нормативної бази. Можливо, першим кроком на шляху вдосконалення нормативів могло б забезпечити запозичення систем нормування будівельної галузі успішних зарубіжних країн. Проведений аналіз іноземного досвіду свідчить, що у вітчизняній практиці розвитку будівництва приділяється недостатньо уваги. Описані вище зарубіжні успішні практики дозволяють виробити ідеї та технології, які можна з різним ступенем глибини та детальності використовувати при розробці завдань, механізмів та інструментів реалізації стратегії інноваційного розвитку будівельної галузі до 2030 року. Перспективним напрямком подальших досліджень є вивчення взаємодії для максимально широкого кола систем з метою побудови механізмів управління організаційними системами, зручних для використання на практиці.

Література

1. Будівельні норми і правила Великобританії — *Building regulations in the United Kingdom. Будівельні норми і правила Великобританії.* — https://ru.qaz.wiki/wiki/Building_regulations_in_the_United_Kingdomh.
2. Національний будівельний кодекс Канади [National Building Code of Canada (NBCC)]. 2015. https://ru.qaz.wiki/wiki/National_Building_Code_of_Canada.
3. Аналіз зарубіжного досвіду технічного регулювання в будівництві. Федеральний центр нормування і стандартизації. МІНБУД Росії. Май 2016.
4. РДС РК 8.02-03-2011. Збірник норм на проектні роботи для будівництва. Казахстан. 2011.
5. Серых А.Р. Технічне регулювання в будівництві. Аналітичний огляд світового досвіду [Текст]: SNIP REGISTER, INC.

Snip Innovative Technologies. Чикаго США: SNIP. 2010. С. 889.

6. Шумак Л.В. Світовий досвід сталого розвитку при визначенні вартості проектних робіт в будівництві. Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції. Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток. м. Харків: ХНУБА, 2020. С. 542 – 543.

7. Фаді Джабрі Популярні в Японії методи комплексної системи проектування і створення вуличного пейзажу. м Москва. 27 червня 2017.

References

1. *Building regulations and rules of Great Britain – Building regulations in the United Kingdom. Building Regulations – UK – https://en.qaz.wiki/wiki/Building_regulations_in_the_United_Kingdomh*
2. *National Building Code of Canada [NBCC]. 2015. https://ru.qaz.wiki/wiki/National_Building_Code_of_Canada*
3. *Analysis of foreign experience of technical regulation in construction. Federal Center for Standardization. MINISTRY OF CONSTRUCTION OF RUSSIA May 2016*
4. *RDS RK 8.02-03-2011. Collection of standards for design work for construction. Kazakhstan. 2011.*
5. *Gray AR Technical regulation in construction. Analytical review of world experience [Text]: SNIP REGISTER, INC. Snip Innovative Technologies. Chicago USA: SNIP. 2010. S. 889.*
6. *Shumak LV World experience of sustainable development in determining the cost of design work in construction. Proceedings of the XII International Scientific and Practical Conference. European vector of economic modernization: creativity, transparency and sustainable development. Kharkiv: KhNUBA, 2020. P. 542 – 543.*
7. *Fadi Jabri Popular in Japan methods of integrated system of design and creation of a street landscape. m Moscow. June 27, 2017.*

¹L.V. Shumak,

ORCID: 0000-0002-5738-5744, Postgraduate student of the Department of Construction Economics;

¹Ya.F. Loktionova,

ORCID: 0000-0001-5634-4900, PhD, Assistant at the Department of Construction Economics,

¹Kiev National University of Construction and Architecture. Kyiv

ANALYSIS OF THE PRICING SYSTEM FOR DESIGN WORK IN A NUMBER OF FOREIGN COUNTRIES

Abstract. *The article presents the results of the analysis of the pricing system for design works in a number of foreign countries. The current pricing mechanism in different countries is analyzed. The basic methods for determining the cost of design work and ways to pay for professional services of specialists in the practice of a number of foreign countries are considered. Examples of current documents of a number of foreign countries on determining the cost of design work for construction, in which various pricing methods are applied, are given. The international economic crisis primarily affects the construction industry, where investments are accumulating. One of the main tasks facing the economy of Ukraine and requires serious reflection is the implementation of measures aimed at stabilizing the work of construction enterprises, including design enterprises.*

Keywords: *pricing for design works, design and estimate documentation, contract price, methods for determining the cost of design work.*